ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

22. října 2009 *

Ve věci C-449/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemsko) ze dne 8. října 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 13. října 2008, v řízení

G. Elbertsen

proti

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Levits, předseda senátu a zastupující předseda pátého senátu, A. Borg Barthet (zpravodaj) a M. Ilešič, soudci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za nizozemskou vládu C. Wissels a M. de Mol, jako zmocněnkyněmi,

– za německou vládu M. Lummou a J. Möllerem, jako zmocněnci,

– za Komisi Evropských společenství F. Clotuche-Duvieusart a B. Burggraafem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 42 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Úř. věst. L 270, s. 1; Zvl. vyd. 03/40, s. 269).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi G. Elbertsenem a Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (ministr pro zemědělství, přírodu a kvalitu potravin, dále jen „ministr“) ve věci přiznání nároků na jednotnou platbu z vnitrostátní rezervy.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Nařízení č. 1782/2003

3 V rámci reformy společné zemědělské politiky přijala Rada Evropské unie nařízení č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce.

4 Nařízení č. 1782/2003 stanoví zejména režim podpory příjmů zemědělců. Tento režim je označen v čl. 1 druhé odrážce tohoto nařízení jako „režim jednotné platby“. Tento režim je upraven v hlavě III uvedeného nařízení.

5 Článek 33 nařízení č. 1782/2003 uvádí situace, ve kterých mohou zemědělci využít režim jednotné platby. Stanoví zejména:

„Poskytnutí podpory

1. Zemědělci mají přístup k režimu jednotné platby:

a) pokud jim byla poskytnuta platba během referenčního období uvedeného v článku 38 v rámci alespoň jednoho z režimů podpor uvedených v příloze VI,

[…]“

6 Článek 37 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Referenční částka představuje tříletý průměr celkových částek plateb poskytnutých zemědělci podle režimů podpor uvedených v příloze VI, vypočítaná a upravená v souladu s přílohou VII, v každém kalendářním roce referenčního období podle článku 38.“

7 Referenční období uvedené v čl. 33 odst. 1 a čl. 37 odst. 1 nařízení č. 1782/2003 je vymezeno v článku 38 tohoto nařízení. Referenční období zahrnuje kalendářní roky 2000 až 2002.

8 Článek 42 odst. 1 a 4 nařízení č. 1782/2003 stanoví:

„1. Po případném snížení podle čl. 41 odst. 2 použijí členské státy lineární procento snížení na referenční částky, aby vytvořily vnitrostátní rezervu. Toto snížení nemůže být vyšší než 3 %.

[…]

4. Členské státy použijí vnitrostátní rezervu, aby stanovily podle objektivních kritérií a takovým způsobem, aby bylo zajištěno rovné zacházení mezi zemědělci a aby se zabránilo narušení trhu a hospodářské soutěže, referenční částky pro zemědělce, kteří se nacházejí ve zvláštní situaci, kterou Komise určí postupem podle čl. 144 odst. 2.“

Nařízení (ES) č. 795/2004

9 Podle devátého bodu odůvodnění nařízení Komise (ES) č. 795/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 (Úř. věst. L 141, s. 1; Zvl. vyd. 03/44, s. 226), ve znění nařízení Komise (ES) č. 1974/2004 ze dne 29. října 2004 (Úř. věst. L 345, s. 85, dále jen „nařízení č. 795/2004“):

„Pro usnadnění správy vnitrostátní rezervy je třeba stanovit, aby byla spravována na regionální úrovni, s výjimkou případů uvedených v čl. 42 odst. 3 nařízení (ES) č. 1782/2003, v případě potřeby, a v čl. 42 odst. 4 uvedeného nařízení, pokud jsou členské státy povinny přiznat platební nároky.“

10 Třináctý bod odůvodnění nařízení č. 795/2004 stanoví:

„Ustanovení čl. 42 odst. 4 nařízení (ES) č. 1782/2003 ukládá Komisi, aby vymezila zvláštní situace, které opravňují ke stanovení referenčních částek pro zemědělce nacházející se v situacích, jež jim zabránily zcela nebo částečně čerpat přímé platby

v referenčním období. Proto je třeba vypracovat seznam těchto zvláštních situací a stanovit pravidla, jež by vyloučila případnou kumulaci příjmů z různých zdrojů poskytování platebních nároků u téhož zemědělce, aniž by byla dotčena možnost Komise tento seznam v případě potřeby doplnit. Dále je třeba ponechat členským státům jistý prostor pro stanovení referenčních částek k přidělení."

11 Podle čl. 18 odst. 1 nařízení č. 795/2004:

„Pro účely čl. 42 odst. 4 nařízení (ES) č. 1782/2003 se ‚zemědělci, kteří se nacházejí ve zvláštní situaci' rozumí zemědělci uvedení v článcích 19 až 23 tohoto nařízení."

12 Článek 21 odst. 1 nařízení č. 795/2004 stanoví:

„Pokud zemědělec vynaložil investice do výrobní kapacity nebo nákupu půdy v souladu s podmínkami stanovenými v odstavcích 2 až 6 nejpozději do 15. května 2004, platební nároky, které jsou mu přiznány, se vypočítají tak, že se referenční částka stanovená dotyčným členským státem podle objektivních kritérií a takovým způsobem, aby bylo zajištěno rovné zacházení se zemědělci a aby se zabránilo narušení trhu a hospodářské soutěže, vydělí počtem hektarů nepřevyšujícím počet hektarů půdy, kterou koupil."

Vnitrostátní právní úprava

13 Článek 16 nařízení o společné zemědělské politice – podpory 2006 (Regeling GLB-inkomenssteun 2006, dále jen „Regeling“) stanoví zejména:

„1. Pro přiznání platebních nároků z vnitrostátní rezervy mohou být zohledněny výlučně následující osoby:

[…]

c) zemědělci, kteří podle článku 21 nařízení č. 795/2004 vynaložili investice do výrobní kapacity nebo nákupu půdy, pokud ministr považuje za prokázané, že podle článku 21 nařízení č. 795/2004 nejpozději dne 15. května 2004:

– vynaložili investice do stájové kapacity nebo si stáje alespoň po dobu šesti let pronajímali;

– nakoupili půdu nebo si ji alespoň po dobu šesti let pronajímali;

– nakoupili zvířata, za které může být zaplacena přímá platba uvedená v příloze VI k nařízení č. 1782/2003;

[…]

d) zemědělci, kteří si podle článku 22 nařízení č. 795/2004 pronajímali nebo koupili půdu, pokud ministr považuje za prokázané, že si tuto půdu pronajali nebo koupili nejpozději dne 15. května 2004;

[…]

2. Zemědělci ve smyslu odstavce 1 písm. b) až d) mohou získat nároky na platbu z vnitrostátní rezervy pouze tehdy, pokud:

a) v důsledku investic do výrobní kapacity nebo v důsledku nabytí vlastnictví, koupě nebo nájmu půdy, na kterou lze poskytnout podporu ve smyslu čl. 44 odst. 2 nařízení č. 1782/2003, v následujícím kalendářním roce disponují:

i) větší stájovou kapacitou,

ii) více zvířaty, za které může být zaplacena přímá platba uvedená v příloze VI k nařízení č. 1782/2003,

[…]

než je výrobní kapacita nebo plocha půdy, kterou disponovali v referenčním období;

b) v důsledku této dodatečné kapacity nebo plochy půdy získali v souladu s výpočty podle článku 17 více přímých plateb a

c) pokud tato dodatečná výrobní kapacita nebo plocha půdy ještě nezakládá právo na přiznání platebních nároků nebo referenčních částek na základě referenčního období.

3. O stanovení platebních nároků z vnitrostátní rezervy se musí žádat podle článku 11.“

14 Podle čl. 17 odst. 1 a 2 Regeling:

„1. Dodatečné referenční částky se pro zemědělce ve smyslu čl. 16 odst. 2 vypočítají podle této metody:

a) Nárůst ve vztahu k referenčnímu období v následujícím roce po investicích do příslušné výrobní kapacity, nabytí vlastnictví, koupi nebo nájmu půdy, jaký je důsledkem těchto investic, přímých plateb poskytnutých podle režimů podpor uvedených v příloze VI k nařízení č. 1782/2003 se vypočte podle metody popsané v příloze VII nařízení č. 1782/2003.

b) Z výsledku výpočtu podle písm. a) se odečte částka ve výši 500 eur, která se poměrným způsobem rozdělí na různé dodatečné částky získané podle režimu podpor uvedeného v písm. a).

c) Dodatečné částky vypočtené podle písm. b) se vynásobí procentní sazbou, kterou stanoví ministr. Tuto procentní sazbu ministr zveřejnění v Staatscourant [nizozemském úředním věstníku].

2. Odlišně od odstavce 1 a čl. 16 odst. 2 se však na žádost zemědělce pro výpočet dodatečné referenční částky vyjde z druhého roku po vynaložení investic do výrobní kapacity nebo nabytí vlastnictví, koupi nebo nájmu půdy, nejpozději však z roku 2005, pokud ministr považuje za prokázané, že zemědělec v prvním následujícím roce nemohl dotčenou výrobní kapacitu nebo půdu zcela využít.

[…]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

15 Nizozemský zemědělec G. Elbertsen choval v roce 2004 čtyři ovce, v roce 2001 tři ovce a v roce 2002 jedenáct ovcí. Za uvedená období nezískal žádné přímé platby.

16 Dne 20. prosince 2002 bylo v jeho prospěch založeno dědičné právo nájmu týkající se pastvin o velikosti 1,29 ha a v následujícím roce přestavěl budovu dříve používanou jako sklad na stáj.

17 V letech 2003 až 2005 choval G. Elbertsen dvacet ovcí, což mu za každý uvedený rok umožnilo získat prémii na bahnice v celkové výši 440,40 eur.

18 Dne 6. září 2005 podal G. Elbertsen z důvodu vynaložení investic do stájové kapacity, bahnic a půdy žádost o přiznání platebních nároků z vnitrostátní rezervy.

19 Dopisem ze dne 13. října 2006 mu ministr odpověděl, že z důvodu uvedených investic sice splňuje podmínky pro přiznání platebních nároků z vnitrostátní rezervy, avšak že vypočtené dodatečné přímé platby nepřekročily hranici 500 eur stanovenou vnitrostátní právní úpravou, takže mu žádné nároky na platbu z vnitrostátní rezervy nemohou být přiznány.

20 Rozhodnutím ze dne 15. prosince 2006 stanovil ministr platební nároky náležející G. Elbertsenovi ve výši 0,00 eur.

21 V návaznosti na stížnost podanou G. Elbertsenem potvrdil ministr rozhodnutím ze dne 24. dubna 2007 své rozhodnutí žalobci nepřiznat žádné nároky na platbu z vnitrostátní rezervy.

22 Dopisem ze dne 1. května 2007 G. Elbertsen podal proti rozhodnutí ze dne 24. dubna 2007 žalobu k College van Beroep voor het bedrijfsleven.

23 V žalobě tvrdí, že vnitrostátní právní ustanovení, na základě kterého se uplatňuje hranice 500 eur, způsobuje nerovné zacházení poškozující malé zemědělce, a tudíž je v rozporu s článkem 42 nařízení č. 1782/2003, jakož i s článkem 21 nařízení č. 795/2004. Mimoto tvrdí, že v okamžiku, kdy vynaložil své investice, nebyla žádná hranice stanovena, takže čl. 17 odst. 1 písm. b) Regeling je v rozporu se zásadou právní jistoty a se zásadou ochrany legitimního očekávání. Nakonec G. Elbertsen tvrdí, že nařízení č. 795/2004 mu přiznává nároky na platbu z vnitrostátní rezervy a brání tomu, aby na základě uplatnění pravidla pro výpočet stanoveného členským státem za účelem určení referenční částky zcela ztratil nárok na přiznání takových platebních nároků.

24 Vzhledem k tomu, že řešení sporu, který mu byl předložen, závisí na výkladu použitelných ustanovení práva Společenství, College van Beroep voor het bedrijfsleven rozhodl přerušit řízení a položit Spodnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Má být čl. 42 odst. 4 nařízení […] č. 1782/2003 […] vykládán v tom smyslu, že nechává členským státům takový prostor pro uvážení, že mohou stanovit referenční částku ve výši 0 eur a zemědělci, který se nachází ve zvláštní situaci ve smyslu článku 21 nařízení […] č. 795/2004 […], nepřiznat žádné nároky na platbu z vnitrostátní rezervy?

2) V případě kladné odpovědi na tuto otázku, brání právo Společenství použití ustanovení jako je čl. 17 odst. 1 písm. b) Regeling […], podle kterého se z částky,

o kterou se zvyšují dodatečné platby v důsledku investice do výrobní kapacity nebo nákupu půdy, odečte částka 500 eur před tím, než je stanovena referenční částka, na jejímž základě se přiznávají nároky na platbu z vnitrostátní rezervy?“

K předběžným otázkám

K první otázce

25 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 42 odst. 4 nařízení č. 1782/2003 má být vykládán v tom smyslu, že uvedené ustanovení ponechává členským státům takový prostor pro uvážení, že mohou stanovit referenční částku ve výši 0 eur a zemědělci, který se nachází v jedné ze zvláštních situací ve smyslu článku 21 nařízení č. 795/2004, nepřiznat žádné nároky na platbu z vnitrostátní rezervy.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

26 Nizozemská a německá vláda, jakož i Komise ve svých písemných vyjádřeních tvrdí, že čl. 42 odst. 4 nařízení č. 1782/2003, ve spojení s článkem 21 nařízení č. 795/2004, ponechává členským státům takový prostor pro uvážení za předpokladu, že je referenční částka stanovena na základě objektivních kritérií, a tudíž neporušuje rovné zacházení mezi zemědělci a nezpůsobuje narušení trhu ani hospodářské soutěže.

Odpověď Soudního dvora

27 Úvodem je třeba připomenout, že v rámci režimu jednotné platby mají členské státy na základě článku 42 nařízení č. 1782/2003 povinnost vytvořit vnitrostátní rezervu s cílem zohlednit zvláštní situace. V souladu s odstavcem 4 uvedeného článku použijí členské státy vnitrostátní rezervu, aby podle objektivních kritérií a takovým způsobem, aby bylo zajištěno rovné zacházení mezi zemědělci a zabránilo se narušení trhu a hospodářské soutěže, stanovily referenční částky pro zemědělce, kteří se nacházejí ve zvláštní situaci.

28 V tomto ohledu je třeba uvést, že v rozporu se zněním čl. 42 odst. 3 a 5 nařízení č. 1782/2003, jež členským státům výslovně ponechává možnost použít či nepoužít vnitrostátní rezervu v situacích uvedených v uvedených ustanoveních, odstavec 4 členským státům výslovně ukládá stanovit referenční částku pro zemědělce, kteří se nacházejí ve zvláštní situaci. To je zejména případ zemědělců, kteří vynaložili investice do výrobní kapacity nebo nákupu půdy nejpozději do dne 15. května 2004.

29 Je však třeba konstatovat, že ani čl. 42 odst. 4 nařízení č. 1782/2003, ani čl. 21 odst. 1 nařízení č. 795/2004 *a priori* nevylučují, aby členský stát stanovil referenční částku rovnající se 0 eur.

30 Podle čl. 21 odst. 1 nařízení č. 795/2004 se platební nároky přiznané zemědělcům, kterých se dané ustanovení týká, vypočítají na základě referenčních částek stanovených dotčeným členským státem. Z toho vyplývá, že vnitrostátní právní úprava, ačkoli nezpochybňuje nárok na stanovení referenční částky, může nicméně mít za následek, že výpočet platebních nároků v určitých případech dospěje k částce rovnající se 0 eur.

31 Nelze však mít za to, že je tato okolnost v rozporu s čl. 21 odst. 1 nařízení č. 795/2004, který, pokud je vykládán s ohledem na devátý bod odůvodnění uvedeného nařízení, ukládá členským státům, aby v rámci čl. 42 odst. 4 nařízení č. 1782/2003 přiznaly dotčeným zemědělcům platební nároky.

32 Jak totiž výslovně vyplývá z čl. 21 odst. 1 nařízení č. 795/2004 a z čl. 42 odst. 4 nařízení č. 1782/2003, členské státy požívají jisté volnosti při určení referenčních částek, jež mají být přiděleny. Tento výklad je mimoto potvrzen třináctým bodem odůvodnění nařízení č. 795/2004.

33 Nic to nemění na tom, že se členské sáty podle uvedených ustanovení musí opírat o objektivní kritéria, nesmí porušit rovné zacházení mezi zemědělci a nesmí způsobit narušení trhu ani hospodářské soutěže.

34 V důsledku toho je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 42 odst. 4 nařízení č. 1782/2003 musí být vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení ponechává členským státům prostor pro uvážení, který jim umožňuje stanovit referenční částku ve výši 0 eur a zemědělci, který se nachází ve zvláštní situaci podle článku 21 nařízení č. 795/2004, nepřiznat žádný nárok na platbu z vnitrostátní rezervy, za předpokladu, že se referenční částka zakládá na objektivních kritériích, neporušuje rovné zacházení mezi zemědělci a nezpůsobuje narušení trhu ani hospodářské soutěže.

Ke druhé otázce

35 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda právo Společenství brání použití vnitrostátního právního ustanovení, podle kterého se z částky, o kterou se zvyšují dodatečné platby v důsledku investice do výrobní kapacity nebo nákupu půdy, odečte částka 500 eur před tím, než je stanovena referenční částka, na jejímž základě se přiznávají nároky na platbu z vnitrostátní rezervy.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

36 Nizozemská a německá vláda, jakož i Komise tvrdí, že právo Společenství použití takového ustanovení nebrání.

Odpověď Soudního dvora

37 Úvodem je třeba připomenout, že členské státy jsou při provádění právní úpravy Společenství povinny nejen dosáhnout souladu s ustanovením dotčeného nařízení, ale také dodržet obecné zásady práva Společenství, jako například zásadu rovného zacházení, zásadu ochrany legitimního očekávání a zásadu proporcionality (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 4. června 2009, JK Otsa Talu, C-241/07, Sb. rozh. s. I-4323, bod 46).

38 Článek 42 odst. 4 nařízení č. 1782/2003 požaduje, aby referenční částky pro zemědělce, kteří se nacházejí ve zvláštní situaci, byly stanoveny na základě objektivních kritérií a takovým způsobem, aby bylo zajištěno rovné zacházení mezi zemědělci a zabránilo se narušení trhu a hospodářské soutěže.

39 Článek 17 odst. 1 Regeling stanoví, že referenční částka se vypočte na základě nárůstu přímých plateb obdržených jako důsledek investic do výrobní kapacity, nabytí vlastnictví, koupě nebo nájmu půdy. Uvedená částka je poté snížena o 500 eur, jež se poměrným způsobem rozdělí na dodatečné částky dotčené podpory, a poté vynásobena procentním koeficientem, který určí ministr. Takto vypočtená referenční částka je základem, na kterém se stanoví hodnota platebních nároků, které mají být přiznány, či hodnota jejich navýšení.

40 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že ustanovení dotčené v původním řízení, podle kterého se snížení o 500 eur při výpočtu referenční částky vztahuje na všechny zemědělce, kteří chtějí využít vnitrostátní rezervy, je obecné opatření, které spočívá na objektivních kritériích, neporušuje zásadu rovného zacházení a nezpůsobuje narušení trhu ani hospodářské soutěže.

41 Pokud jde konkrétně o zásadu rovného zacházení, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury tato zásada vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li taková odlišnost objektivně odůvodněna (rozsudek ze dne 11. července 2006, Franz Egenberger, C-313/04, Sb. rozh. s. I-6331, bod 33 a citovaná judikatura).

42 V projednávané věci jsou všichni zemědělci, kteří chtějí využít vnitrostátní rezervu, ve srovnatelné situaci. Skutečnost, že odpočet částky 500 eur může mít na malé zemědělské podniky významnější dopad než na velké zemědělské podniky, je v tomto ohledu irelevantní. Naproti tomu, pokud nesplňují podmínky pro přiznání nároku na jednotnou platbu, nejsou zemědělci, kteří chtějí využít vnitrostátní rezervu, ve srovnatelné situaci se zemědělci, kterým jsou vypláceny pravidelné platby.

43 Mimoto je třeba uvést, že zásada proporcionality, která vyžaduje, aby sledovaného cíle bylo dosaženo nejméně omezujícím způsobem, nebrání vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, jež má za cíl předejít tomu, aby zavedení platebního režimu vedlo k vyplácení referenčních částek, které jsou bezvýznamné a zcela nepřiměřené ve vztahu ke správním nákladům neseným členským státem (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 12. července 1990, Spronk, C-16/89, Recueil, s. I-3185, bod 28).

44 Některá ustanovení práva Společenství přiznávají členským státům prostor, který jim umožňuje uplatňovat hranici, pod kterou jsou žádosti o podporu zamítnuty. Například je třeba uvést možnost, přiznanou členským státům v čl. 12 odst. 6 nařízení č. 795/2004, stanovit minimální plochu hospodářství, ve vztahu k níž lze požadovat stanovení platebních nároků, pokud tato minimální plocha nepřesahuje 0,3 ha. Mimoto podle článku 70 nařízení Komise (ES) č. 796/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro podmíněnost, odlišení a integrovaný administrativní a kontrolní systém podle nařízení č. 1782/2003 (Úř. věst. L 141, s. 18; Zvl. vyd. 03/44, s. 243), mohou členské státy rozhodnout, že neposkytnou žádnou podporu, pokud částka žádosti o podporu nepřesahuje 100 eur. Konečně čl. 4 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 2529/2001 ze dne 19. prosince 2001 o společné organizaci trhu se skopovým a kozím masem (Úř. věst. L 341, s. 3; Zvl. vyd. 03/34, s. 344) poskytuje členským státům jistý prostor, který jim umožňuje stanovit, na deset až padesát kusů, minimální počet zvířat, pro něž může být žádost o příspěvek podána.

45 Pokud jde o zásadu legitimního očekávání, je třeba připomenout, že v odvětví společné zemědělské politiky nemohou hospodářské subjekty vkládat své legitimní očekávání do zachování stávající situace, která může být změněna v rámci posuzovací pravomoci příslušných orgánů (výše uvedený rozsudek JK Otsa Talu, bod 51). Z toho vyplývá, že vynaložení investic do výrobní kapacity nebo nákupu půdy neumožňuje dotčenému hospodářskému subjektu dovolávat se jakéhokoli legitimního očekávání vyplývajícího z vynaložení daných investic za účelem možnosti uplatnění nároku na referenční částku přidělenou právě z důvodu uvedených investic (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Spronk, bod 29).

46 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že právo Společenství nebrání použití vnitrostátního ustanovení, podle kterého se z částky, o kterou se zvyšují dodatečné platby v důsledku investice do výrobní kapacity nebo nákupu půdy, odečte částka 500 eur před tím, než je stanovena referenční částka, na jejímž základě se přiznávají nároky na platbu z vnitrostátní rezervy.

K nákladům řízení

47 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 42 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 ze dne 29. září 2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce a kterým se mění nařízení (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, musí být vykládán v tom smyslu, že uvedené ustanovení ponechává členským státům prostor pro uvážení, který jim umožňuje stanovit referenční částku ve výši 0 eur a zemědělci, který se nachází ve zvláštní situaci podle článku 21 nařízení Komise (ES) č. 795/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu jednotné platby podle nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, nepřiznat žádný nárok na platbu z vnitrostátní rezervy, za předpokladu, že se referenční částka zakládá na objektivních kritériích, neporušuje rovné zacházení mezi zemědělci a nezpůsobuje narušení trhu ani hospodářské soutěže.**

2) **Právo Společenství nebrání použití vnitrostátního ustanovení, podle kterého se z částky, o kterou se zvyšují dodatečné platby v důsledku investice do výrobní kapacity nebo nákupu půdy, odečte částka 500 eur před tím, než je stanovena referenční částka, na jejímž základě se přiznávají nároky na platbu z vnitrostátní rezervy.**

Podpisy.